

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2013

Здружение за поддршка на луѓето што живеат со ХИВ
ЗАЕДНО ПОСИЛНИ Скопје

СОДРЖИНА

ОСНОВАЊЕ И ПРЕТХОДЕН РАЗВОЈ	2
АКТИВНОСТИ НА ЗАЕДНО ПОСИЛНИ КАКО САМОСТОЈНА ОРГАНИЗАЦИЈА	3
АКТИВНОСТИ НА ЗАЕДНО ПОСИЛНИ ДО ЗАПИШУВАЊЕТО ВО ЦР НА РМ	3
ПОДДРШКА ЗА ЛУЃЕТО ШТО ЖИВЕАТ СО ХИВ	3
ЗАСТАПУВАЊЕ	6
ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИ	7
ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНА СВЕЧНОСТ	9

разбира, овие активности ќе бидат опфатени и во годишниот извештај за работата на Здружението ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување за истата година.

АКТИВНОСТИ НА ЗАЕДНО ПОСИЛНИ КАКО САМОСТОЈНА ОРГАНИЗАЦИЈА (20-31 декември, 2013)

Во последните 12 дена од 2013 година – краткиот период на постоење на Здружението ЗАЕДНО ПОСИЛНИ Скопје како самостоен правен субјект – се одржа еден **состанок на Управниот одбор и една работилница за членовите**, а беше испратен и еден **официјален допис до Кабинетот на Претседателот на Владата** на Република Македонија, односно до советникот за здравство и здравствен систем. Со овој допис ЗАЕДНО ПОСИЛНИ изрази загриженост поради целосното кратење на активната психосоцијална поддршка за лицата што живеат со ХИВ од нацрт-Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА за 2014 година и апелираше да се најде решение за обезбедување постојан социјален работник при ЈЗУ Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби во полза на оваа група граѓани и пациенти.

АКТИВНОСТИ НА ЗАЕДНО ПОСИЛНИ ДО ЗАПИШУВАЊЕТО ВО ЦЕНТРАЛНИОТ РЕГИСТАР НА РМ (1.1.2013 – 20.12.2013)

ПОДДРШКА ЗА ЛУЃЕТО ШТО ЖИВЕАТ СО ХИВ

Како Група за поддршка и самопомош на лицата што живеат со ХИВ, ЗАЕДНО ПОСИЛНИ во текот на 2013 година интензивно работеше на своето осамостојување во согласност со стратешката рамка усвоена во 2011 година. Во тој процес на организациско јакнење на заедницата, беа одржани вкупно **8 работни состанока**, **7 еднодневни тематски работилници и социотерапевтски групи** и **2 дводневни работилници за членовите**.

Врсничка поддршка

Нашите активности беа насочени и кон други припадници на оваа мала заедница. Со врсничката поддршка беа опфатени вкупно 28 лица, од кои најголемиот дел новодијагностицирани во текот на годината.

Беа дадени вкупно 40 услуги за врсничка поддршка од обучени советувачи кои живеат со ХИВ на други лица кои живеат со вирусот или се засегнати од него.

Правна поддршка

Во текот на полугодieto беа активни вкупно 5 случаи на правна поддршка, од кои сите се започнати во претходната година.

Од нив три случаи беа затворени во тековниот период на известување, од кои 2 со позитивен исход, а еден со минимална морална сатисфакција за клиентот.

СВЕДОШТВО

„Невидливиот човек“

А.Т. (47) е роден во Скопје и повеќе години живее со ХИВ. Уште во времето на поранешна Југославија емигрирал во странство и останал таму со нерегулиран престој сè до 2009 година. Во меѓувреме, со распадот на државата СФРЈ, А.Т. останал без важечки пасош, како и без државјанство. Кога во 2009 година бил депортиран во Република Македонија, државата ја прифатила неговата депортацијата, признавајќи го со тоа за свој државјанин. Сепак, по овој случај институциите на системот не му го признале правото на македонско државјанство. Оттогаш, А.Т. се соочува со застрашувачка ситуација во која не може да оствари никакво право во Република Македонија, вклучувајќи го и правото на здравствено осигурување, кое е од незаменлива важност за да може да се лекува во врска со својата ХИВ-инфекција.

Откако стана штитеник на ХЕРА и „Заедно посилни“ во 2012 година, од наша страна беа преземени сите чекори за да добие македонско државјанство.

За жал, МВР утврди дека лицето не исполнува ниту еден законски услов за тоа и дека одамна изминале роковите во кои можел да го регулира македонското државјанство – период во кој тој престојувал во странство. А.Т. беше категоризиран во т.н. „обични жители со долготраен престој“(!), лица кои иако се наоѓаат на територијата на РМ, правно се невидливи.

По повеќе неуспешни обиди за решавање на случајот преку МВР, Народниот правобранител и неколку меѓународни и невладини организации, најпосле покренавме постапка за остварување на српско државјанство врз основа на потеклото на родителите и покрај тоа што А.Т. е роден и школуван во Македонија, а немал никаква релација со државата Србија.

Оваа постапка неодамна заврши со успех. За прв пат по 5 години А.Т. ќе може да го регулира престојот во Република Македонија како странец, за потоа да може да добие и здравствено осигурување.

Во целиот овој период покрај правната помош лицето А.Т. прима месечна социјална помош преку системот на ХЕРА и Заедно посилни, како и помош за покривање на трошоците за обезбедување на лични документи. За оваа поддршка вели дека е неизмерно благодарен на ХЕРА и пред сè на луѓето кои работат таму.

Социјална помош

Како директна социјална поддршка за луѓето со ХИВ кои живеат во неповолни социјални услови беа доделени месечни ваучери за социјална помош на **18 до 21 лице** со ХИВ, во зависност од месецот. Повеќе од половина од овие средства беа обезбедени преку добротворниот концерт организиран за 1 декември 2012 (178.000,00 денари), а остатокот од МФПР (153.500,00 денари).

Дополнително, од средствата собрани преку добротворниот концерт беше направена бескаматна позајмица во износ од 24.420,00 денари за набавка на лекови за едно лице. Осум лица кои живеат надвор од Скопје, а се наоѓаат во најнеповолна социјална положба, примија покривање на патните трошоци за редовни контроли и за подигнување на терапијата.

Превенција

Дистрибуирани се вкупно 7071 кондом и 975 лубриканти – преку Советувалиштето за ХИВ/СИДА при Клиниката за инфективни болести, како и на јавните настани *Позитивни разговори* (МКЦ, ЗАЕДНО ПОСИЛНИ), фестивалите АЛАРМ, ПИВОЛЕНД и ТАКСИРАТ.



ЗАСТАПУВАЊЕ

Пристап до терапија

Во 2013 година се заокружи еден циклус на активности на застапување за подобар пристап до терапија за ХИВ. Клучните резултати во 2013 година беа значително зголемување на буџетот за лекови и тестови за следење на инфекцијата за 2014 година, од една страна, и спроведувањето на првата делумно успешна локална јавна набавка на лекови, при што беа постигнати исклучително ниски цени. Овие резултати беа постигнати преку постојан притисок и примена на комбинација од различни пристапи, како – низа состаноци со донесувачи на одлуки, директно лобирање кај поддржувачи, официјални дописи до институциите, следење на постапките за набавка преку механизмот за слободен пристап до информации од јавен карактер, сумирање и објавување на клучните наоди и пораки до сите вклучени страни. Од друга страна, беше извршен јавен притисок преку прес-конференција пред Клиниката за инфективни болести во знак на протест кон надлежните институции против недостатоците на лекови, а беше продуцирано и кратко документарно видео за целиот проблем. Процесот се заокружи со јавна расправа во Собранието на РМ.

Клучните резултати во 2013 година беа **зголемување на ставката за антиретровирусни лекови** и тестови за следење **од 6 милиони** за 2013 година **на 17,5 милиони денари** за 2014 година (зголемување за 192%). Целата програма за ХИВ на Министерството за здравство, пак, се зголеми **од 8 на 22 милиони денари** (зголемување за 175%). Комуникација на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ со повеќе вклучени страни доведе до вклучување, за прв пат, на локални веледрогерии во постапките за набавка на антиретровирусни лекови. Првата делумно успешна и компетитивна јавна набавка на генерички и оригинаторски лекови во земјата доведе до 7,5 пати понизок вкупен трошок во однос на просекот од официјалните цени во регионот.

Имајќи предвид дека најголем дел од антиретровирусните лекови сè уште не се регистрирани во Република Македонија, клучно беше Бирото за лекови да издаде дозвола за увоз. Дозволата беше издадена без никаков застој по директна и писмена комуникација на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ со оваа институција, во која беа посочени листата на претквалификувани лекови на СЗО и листата на проверени и прелиминарно одобрени лекови на Агенцијата за храна и лекови на САД како референци за безбедноста, ефикасноста и квалитетот на лековите.

Во рамките на застапувањето за подобар пристап до терапија беа остварени **9 директни и официјални средби со донесувачи на одлуки** од клучните институции; **4 средби со пратеници од неколку политички партии**; **испратени се 11 официјални дописи до институциите**. Започнавме со издавање на периодичен **електронски информатор ПРИСТАП ДО ТЕРАПИЈА – извештај подготвен од пациентите** кој се доставуваше до сите вклучени страни во националниот одговор на ХИВ. Во него ЗАЕДНО ПОСИЛНИ континуирано известуваше за развојот на состојбите со обезбедување на лекови, алармираше за предизвиците и проблемите, посочуваше можни решенија, а го истакна и очигледниот напредок.

Од друга страна, значително медиумско внимание и јавен притисок предизвика прес-конференцијата што ЗАЕДНО ПОСИЛНИ ја одржа во јуни пред Клиниката за инфективни болести во Скопје, со цел да алармира за тековниот недостаток на еден од основните лекови (тенофовир) и во знак на протест против повторливите исцрпувања на залихите на терапија.

На иницијатива на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ, ХЕРА и Меѓупартиската парламентарна група за ХИВ во ноември 2013 година собраниските комисији за здравство и за еднакви можности одржаа **втора јавна расправа на тема „Како до подобра грижа и третман за ЛЖХИВ во Македонија“**. На расправата беше констатирано и поздравено зголемувањето на буџетот на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА од 8 милиони, колку што изнесуваше во 2013 година, на вкупно 22 милиони денари за 2014 година. Беше направен осврт и на останатите точки кои беа констатирани како проблематични пред една година и се разви широка дискусија за напредокот во нивното надминување.

Клучен заклучок од расправата, упатен до Министерството за здравство беше да се предвидат при планирањето на Програмата за ХИВ/СИДА за 2014 доволно средства за обезбедување антиретровирусна терапија и тестови за следење на инфекцијата, вклучувајќи и лекови за трета линија на терапија и педијатриски форми. Расправата исто така доведе до отпочнување на дискусија со Фондот за здравствено осигурување за вклучување на антиретровирусните лекови во посебен наменски буџет, наместо сегашниот модел кога тие се буџетираат во рамките на превентивната програма.



Покрај фокусот на прашањето за непречен пристап до современа терапија за ХИВ, ЗАЕДНО ПОСИЛНИ активно учествуваше во различни аспекти на националниот одговор на ХИВ. Меѓу другото, Групата имаше свој претставник во Националниот координативен механизам за грановите за ХИВ и туберкулоза од Глобалниот фонд, како претставник на луѓето засегнати од овие болести.

ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ

Социјална заштита на ЛЖХИВ

Обуки во центрите за социјална работа

Во текот на годината беа спроведени **9 обуки за работа со лица со ХИВ за социјални работници и друг стручен кадар** во 9 центри за социјална работа ширум државата. Со овие обуки беа **опфатени 84 професионалци**, од кои – 48 социјални работници и социолози, 12 психолози, педагози и дефектолози, 24 правници и административни работници. Обуките беа

спроведени во Скопје (Чаир и Шуто Оризари), Велес, Штип, Струмица, Куманово, Охрид, Кичево и Прилеп. Фокусот на обуките беше насочен на сензитивизирање на различните стручни профили за работа со лица кои имаат ХИВ, особено во делот на специфичните социјални проблеми со кои се соочуваат овие граѓани, споделувањето на ХИВ-статусот, стигмата и дискриминацијата и сексуалните права.

Работилница за ХИВ во контекстот на работните односи

На крајот на октомври се одржа работилница на тема „ХИВ на работното место“ за претставници од стопанските комори, здруженијата на работодавци и синдикатите во Македонија. На работилницата учествуваа 17 учесници од 8 организации, од кои 6 се клучни партнери во националниот економско-социјален совет при Министерството за труд и социјална политика. Работилницата предизвика голем интерес и произлегоа иницијативи за понатамошна работа во оваа насока. Програмата на работилницата содржеше основни информации за ХИВ, начини на пренос и превенција, потенцијални ризици на работното место, лекувањето денес и терапијата како превенција; социјалните проблеми на луѓето што живеат со ХИВ со фокус на контекстот на работните односи; презентација на Препораката бр. 200 на Меѓународната организација на трудот (МОТ); презентација на политиката и протоколот на ХЕРА за ХИВ/СИДА како модел; и – кратка сесија за општествената одговорност и ХИВ. Главните заклучоци од расправата беа: (1) постои потреба за повеќе продлабочени едукации на темата за ХИВ и работните односи; (2) постои потреба да се опфатат и други социјални партнери на национално ниво; (3) постои интерес за организирање тренинзи за организации-членки на бизнис-коморите и синдикатите на ниво на управувачките структури, како и специфични обуки за вработените на поединечни компании.

Брошура „ХИВ на работното место“

Во врска со работилницата беше подготвена и издадена брошура на тема „ХИВ на работното место“, која накратко и низ реални примери ги претставува клучните принципи и насоки од Препораката 200 на МОТ за ХИВ и работните односи. Информативниот материјал беше дистрибуиран до организации на работодавци, синдикати, компании и други работни организации, на самата работилница и по неа. Врска до брошурата *ХИВ на работното место*:



Покрај брошурата развиена од ЗАЕДНО ПОСИЛНИ, а публикувана од ХЕРА, Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот беше поттикната од нашата иницијатива да го издаде македонскиот превод на Препораката бр. 200 во врска со ХИВ и светот на трудот. МОТ ни отстапи 200 примерока од Препораката за дистрибуција до наши партнери и соработници и сите заинтересирани страни.

ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСНОСТ

Кампања 2013

Паралелно со активностите „од нас за нас“, застапувањето за подобар пристап до терапија и градењето капацитети, клучна област во работата на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ беше подигнувањето на јавната свесност за животот со ХИВ. Кампањата по повод 1 Декември – Светскиот ден против СИДА беше организирана по втор пат од страна на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ. Овој пат таа содржеше разновидни и многу повеќе елементи во однос на претходната година, а имаше и значително поширок опфат на публика.

Цели. Цел на кампањата беше да се подигне информираноста и јавната свест за луѓето со ХИВ во Македонија и за тоа што значи да се живее со ХИВ во денешно време. На тој начин, кампањата настојуваше да влијае на промена на сфаќањата во врска со ХИВ и лицата со ХИВ и на намалување на присутната стигма и на дискриминацијата кон овие луѓе во општеството. Цел на кампањата исто така беше да поттикне поголема социјална одговорност во врска со ХИВ кај бизнис-секторот во Република Македонија.

Пораки. Под генералниот слоган *ДА ГИ СИМНЕМЕ ПРЕДРАСУДИТЕ*, главните пораки кои беа пренесувани преку сите елементи на кампањата може да се сумираат во следниве точки:

- ХИВ им се случува на луѓе поради тоа што прават човечки работи
- ХИВ-инфекцијата денес е хронично заболување кое може да се менаџира со помош на антиретровирусна терапија
- Луѓето со ХИВ можат да живеат нормален и долг живот доколку редовно ја примаат својата терапија, можат да функционираат како и претходно, односно да прават сè што правеле и пред да ја стекнат ХИВ-инфекцијата: да работат, да спортуваат, да водат љубов, дури и да станат родители на здрави деца
- Луѓето со ХИВ не се опасност за својата околина, бидејќи ХИВ не може да се пренесе преку обични секојдневни контакти
- Луѓето со ХИВ можат да имаат интимна врска и сексуални односи без опасност за нивниот партнер, доколку се користи кондом при односот. Одговорноста за користењето заштита е лична и партнерите во сексуалните односи ја носат подеднакво.

Елементи на кампањата и остварени индикатори. Кампањата спроведена од октомври до декември ги оствари следните индикатори:

- **Продуциран видео спот** со пораки за намалување на стигмата кон луѓето што живеат со ХИВ, кој се прикажуваше на македонски и албански јазик на 4 телевизии (МРТ, Телма, Алфа и АЛСАТ-М), за што беше обезбеден **целосно спонзориран медиумски простор**, а само преку социјалните мрежи го видоа **над 9000 луѓе**;
линк: shorturl.at/muTY2.
- **4 јавни настани**, меѓу кои работилница за медиуми, прес-конференција и 2 главни настани на кампањата. Меѓу нив, по трет пат се одржа **Добротворниот концерт на оперски арии и камерна музика по повод Светскиот ден против СИДА**, а учествуваа првенци од Македонската опера и камерен состав од Македонската филхармонија;

- **Собрани 140.900,00 денари како поддршка за лица со ХИВ што живеат во неповолни социјални услови;**
 - Во рамките на интензивните **активности на социјалните мрежи**, од 1 ноември до 20 декември беа објавени **дури 200 поста** со најразлични информативни содржини, брошури, видео спотови и сл., а страната стекна дури **4690 пријатели**. За постигнување на оваа бројка беа таргетирани над 1 милион корисници на Facebook во Македонија. Од огромно значење е тоа што истата беше постигната исклучиво со испраќање на информативни пораки, како на пример: „За ХИВ постои високоефикасна терапија со која човек може да живее нормален и здрав живот“;
- линкови:*
 Facebook – shorturl.at/xlUXZ
 Youtube – shorturl.at/buQW6
- Во делот на присуството во медиумите беа остварени **10 гостувања на телевизија и на радио** и беа постигнати **повеќе од 60 прилози** во печатени и електронски медиуми, телевизии и радија, како и вкупно **19 објави** на 3 лични сведоштва на членови на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ;
 - Во делот на рекламирањето добиени беа **10 спонзорирани билборди** (како спонзорство од Акцент Медиа) во периодот од 21 ноември до 10 декември и **13 спонзорирани објави во весници** (Дневник, Утрински, Вест, Теа Модерна и Нова Македонија).

Кампањата се одвиваше во координација со канцеларијата на Светската здравствена организација во Скопје, во рамките на поголема национална кампања за ХИВ, но ЗАЕДНО ПОСИЛНИ сепак разви сопствен слоган, графички и видео решенија, платформа на социјалните мрежи, јавни настани итн. Финансиските средства за реализација на активностите беа дел од донациите на Глобалниот фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија, преку Министерството за здравство на РМ. Помал дел од буџетот беше обезбеден од страна на агенциите на Обединетите нации во Македонија (УНФПА и Канцеларијата на постојаниот координатор на ОН). Сепак, најголем дел од активностите беа овозможени благодарение на спонзорства и партнерства од страна на институции, организации и компании. Во рамките на кампањата беше интегрирана и работилницата „ХИВ на работното место“ (види во делот ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ: Социјална заштита на ЛЖХИВ) – активност планирана во рамките на друг проект на ХЕРА поддржан од Меѓународната федерација за планирано родителство, а имплементиран од ЗАЕДНО ПОСИЛНИ.

Јавни настани

Работилница за медиуми. На 15 ноември ЗАЕДНО ПОСИЛНИ одржа двочасовна работилница за сензитивизација на новинари. Цел на работилницата беше да се даде поинаква насока на вообичаениот начин на известување во врска со ХИВ во периодот пред 1 декември, кој е честопати сензационалистички и дури може да ја засили постоечката стигма. Работилницата се потпираше на анализа на случаи од медиумите, отворена дискусија, како и на насоките на ООН за соодветна терминологија во врска со ХИВ и СИДА, која е во насока на намалување на стигмата. Целна група на работилницата беа новинари кои пишуваат во рубриките за здравје, но и оние од дневните рубрики. Во врска со работилницата беше изготвен и водич за правилно известување во врска со ХИВ, наречен *Резиме на препорачана терминологија во врска со ХИВ*:



Прес-конференција

На 21 ноември беше одржана прес-конференција на која ЗАЕДНО ПОСИЛНИ ги најави главните настани во рамките на кампањата и го промовираше спотот пред медиумите.



На конференцијата зборуваа Андреј Сених, координатор на Групата и одговорно лице за организација на кампањата и поп-пејачката Кристина Арнаудова, како јавно лице – поддржувач на заедницата на луѓе со ХИВ почнувајќи од оваа година. Прес-конференцијата резултираше со прилози во 13 медиуми (11 печатени и електронски и 2 телевизии).

Јавен настан „Позитивни разговори“

На 24 ноември во младинскиот културен центар се одржа еден од двата главни настани во рамките на кампањата. Настанот вклучуваше проекција на 20-минутно видео (Sex, Drugs and HIV – Let's Get Rational – TED Talks), јавна презентација од страна на д-р Милена Стевановиќ и дебата со учество на јавни личности. Целта на настанот беше да поттикне поголема дискусија за ХИВ, првенствено меѓу младите, да информира и да едуцира. Влезот за овој настан беше слободен. Во јавната дебата учество земаа **поп-пејачката Кристина Арнаудова, водителите Живкица Каленикова и Петар Ѓошев**, како и социјалниот работник Румена Крастовска од Центарот за третман, грижа и поддршка на лица со ХИВ при Клиниката за инфективни болести. Настанот и дебатата ги водеше ТВ водителката Тања Атанасовска – Ивановска. Во рамките на *Позитивните разговори*, исто така беше прикажано и видеото *Лица* на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ. Настанот го следеа околу 150 луѓе, а предизвика многу позитивни реакции.



Настанот може да се проследи преку Youtube каналот на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ на следниот линк: shorturl.at/qN057

Добротворен концерт на оперски арии и камерна музика

Како централен настан на кампањата на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ, кој стана традиционален, се одржа на 1 декември – Светскиот ден против СИДА. На концертот настапија првенците на Македонската опера Славица Петровска – Галиќ, Весна Ѓиновска – Илкова, Ѓорѓи Цуцковски и Владимир Саздовски, како и камерен ансамбл од 8 члена од Македонската филхармонија. Настапите на сите музички уметници беа без надомест, како форма на поддршка за луѓето што живеат со ХИВ. Оваа година концертот се одржа во холот на Музејот на македонската борба, кој беше отстапен без никакви трошоци за овој добротворен настан. Во таа смисла, оваа година како сериозни партнери и поддржувачи на концертот и кампањата се вклучија и Македонската филхармонија и Музејот на македонската борба. Холот на Музејот беше целосно исполнет, а концертот го следеа 120 гости. Преку концертот беа собрани донации во износ од 140.900,00 денари кои се наменети за поддршка на лица со ХИВ, кои живеат во неповолни социјални услови. Покрај димензијата на прибирање средства, овој традиционален настан сепак повеќе има за цел да придонесе за подигнување на свесноста. Оттаму, значајно беше големото медиумско покривање со дури 44 објави во печатени и електронски медиуми.



Снимки од настапите можат да се проследат преку Youtube каналот на ЗАЕДНО ПОСИЛНИ на следниот линк: shorturl.at/bdjkJ.

Поддржувачи

Им искажуваме благодарност од срце на сите што нè поддржаа во оваа кампања: Славица Петровска – Галиќ, Весна Ѓиновска – Илкова, Ѓорѓи Цуцковски, Владимир Саздовски; Кристина Арнаудова; Претседател на Република Македонија; Министерство за здравство на Република Македонија; Македонска филхармонија; Обединетите нации во Република Македонија; Амбасада на Италија во Република Македонија; Музејот на македонската борба; Акцент Медиа; Медиа Принт Македонија; Нова Македонија; Македонска радио телевизија; Телевизија ТЕЛМА; Телевизија АЛФА; МЕДИКОФАРМАЦИЈА дооел – Скопје; „Д-р ПАНОВСКИ“ АД Скопје; Хотел АРКА; Комерцијална банка АД Скопје; Пекабеско АД; Бизнис Конфедерација на Македонија; Smart Solutions; ХОПС – Опции за здрав живот; ВАЈОМАГ ДОО експорт – импорт

Посебна благодарност должиме на Здружението ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување за сета административна, институционална и морална поддршка во нашето постоење, делување и осамостојување.

